

Cauza C-922/19**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

17 decembrie 2019

Instanța de trimitere:

Hoge Raad der Nederlanden (Țările de Jos)

Data deciziei de trimitere:

13 decembrie 2019

Recurentă:

Stichting Waternet

Intimat:

MG

Obiectul procedurii principale

Procedura principală privește un litigiu între Stichting Waternet (denumită în continuare „Waternet”), un furnizor de apă potabilă, și MG, o persoană privată care s-a mutat, cu privire la aspectul dacă furnizarea apei potabile de către Waternet constituie o furnizare nesolicitată și, în cazul unui răspuns afirmativ, dacă aceasta are drept consecință faptul că pentru MG nu a luat naștere o obligație de plată.

Obiectul și temeiul juridic al trimiterii preliminare

Prezenta cerere în temeiul articolului 267 TFUE privește, în primul rând, interpretarea articolului 9 din Directiva 97/7/CE și a articolului 27 din Directiva 2011/83/UE coroborate cu articolul 5 alineatul (5) și cu anexa I punctul 29 la Directiva 2005/29/CE, în special a noțiunii „furnizare nesolicitată (a apei potabile)”. O astfel de furnizare constituie o practică comercială neloială. În al doilea rând, se pune problema dacă dispozițiile directivelor citate anterior se opun recunoașterii existenței unui contract.

Întrebările preliminare

1. Articolul 9 din Directiva privind vânzarea la distanță și articolul 27 din Directiva privind drepturile consumatorilor coroborate cu articolul 5 alineatul (5) și cu anexa I punctul 29 la Directiva privind practicile comerciale neloiale trebuie interpretate în sensul că există o furnizare nesolicitată de apă potabilă în sensul acestor dispoziții atunci când practica comercială a furnizorului de apă potabilă constă în următoarele aspecte:

(i) potrivit legii, furnizorul de apă potabilă este a) competent exclusiv și obligat să furnizeze apă potabilă prin intermediul conductelor, în cadrul zonei de aprovizionare care îi este atribuită, precum și b) obligat să facă o ofertă privind racordarea la alimentarea publică cu apă potabilă și furnizarea apei potabile persoanelor care solicită acest lucru;

(ii) furnizorul de apă potabilă păstrează racordul locuinței consumatorului la alimentarea publică cu apă potabilă în starea în care acesta se afla înaintea preluării locuinței de către consumator, astfel încât conductele de apă din locuința consumatorului să se afle sub presiune, iar consumatorul, în urma unei acțiuni active și conștiente – care constă în deschiderea robinetului de apă sau într-o acțiune echivalentă – să poată preleva apă potabilă dacă este necesar, chiar dacă acesta a comunicat că nu ar dori să încheie un contract de furnizare a apei potabile și

(iii) furnizorul de apă potabilă facturează costuri, în măsura în care consumatorul a prelevat efectiv apă potabilă printr-o acțiune activă și conștientă, tarifele aplicate acoperind cheltuielile, fiind transparente și nediscriminatorii, fapt verificat de autoritățile publice?

2. Articolul 9 din Directiva privind vânzarea la distanță și articolul 27 din Directiva privind drepturile consumatorilor coroborate cu articolul 5 alineatul (5) și cu anexa I punctul 29 la Directiva privind practicile comerciale neloiale se opun recunoașterii existenței unui contract de furnizare a apei potabile între furnizorul de apă potabilă și consumator atunci când (i) consumatorul – asemenea consumatorului neerlandez mediu – știe că furnizarea apei potabile implică costuri, (ii) consumatorul consumă totuși apă potabilă, în mod sistematic, pe o perioadă îndelungată, (iii) consumatorul continuă să consume apă și după primirea din partea furnizorului de apă potabilă a unei scrisori de bun venit, a unor facturi și a unor notificări și, (iv) după ce a obținut o autorizație judiciară de închidere a racordului de apă potabilă al locuinței, consumatorul comunică faptul că ar dori totuși să încheie un contract cu furnizorul de apă potabilă?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Directiva 97/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 1997 privind protecția consumatorilor cu privire la contractele la distanță: considerentul (16); articolele 9 și 14

Directiva 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivelor 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului („Directiva privind practicile comerciale neloiale”): considerentele (6), (7) și (17); articolele 5-9 și 15; anexa I punctul 29

Directiva 2011/83/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2011 privind drepturile consumatorilor, de modificare a Directivei 93/13/CEE a Consiliului și a Directivei 1999/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 85/577/CEE a Consiliului și a Directivei 97/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului: considerentul (60); articolele 3, 4 și 27

Dispozițiile de drept național invocate

Burgerlijk Wetboek (Codul civil, denumit în continuare „BW”): articolul 7:7 alineatul (2) (vechi), articolul 7:7 alineatul (2) (nou)

Wet van 18 juli 2009, houdende nieuwe bepalingen met betrekking tot de productie en distributie van drinkwater en de organisatie van de openbare drinkwatervoorziening [Legea din 18 iulie 2009 privind noile norme referitoare la producția și distribuția apei potabile, precum și la organizarea alimentării publice cu apă potabilă (Legea privind apa potabilă)]: articolele 1, 3, 4, 5, 8, 9 și 10-13

Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, van 17 april 2012, nr. IENM/BSK-2012/14677, houdende regels met betrekking tot het afsluiten van kleinverbruikers van drinkwater [Regulamentul Secretarului de stat pentru infrastructură și mediu nr. IENM/BSK-2012/14677 din 17 aprilie 2012 privind normele referitoare la încetarea alimentării cu apă potabilă a micilor consumatori (Regulamentul de instituire a unei politici de oprire a apei potabile pentru micii consumatori)]: articolele 2, 3, 4 și 6

Besluit van 23 mei 2011, houdende bepalingen inzake de productie en distributie van drinkwater en de organisatie van de openbare drinkwatervoorziening [Decizia din 23 mai 2011 privind normele referitoare la producția și distribuția apei potabile, precum și la organizarea alimentării publice cu apă potabilă (Decizia privind apa potabilă)]

Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu van 14 juni 2011, nr. BJZ2011046947 houdende nadere regels met betrekking tot enige onderwerpen inzake de voorziening van drinkwater, warm tapwater en huishoudwater [Regulamentul Secretarului de stat pentru infrastructură și mediu nr. BJZ2011046947 din 14 iunie 2011 privind normele de aplicare pentru anumite aspecte ale alimentării cu apă potabilă, apă caldă și apă menajeră (Regulamentul privind apa potabilă)]

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 În practica din Țările de Jos, la mutarea unui consumator, racordul de apă potabilă al locuinței nu este închis (în mod direct), nici în cazul în care persoana care se mută din locuință a reziliat contractul său cu furnizorul de apă potabilă, iar persoana care se mută în locuință nu a încheiat (încă) un contract cu furnizorul de apă potabilă. Această practică rezultă, printre altele, din obligația legală a furnizorului de apă potabilă de a urma o politică ce vizează evitarea deconectării consumatorilor de la alimentarea publică cu apă potabilă.
- 2 Începând din luna septembrie 2012, MG este ocupantul unei locuințe din Amsterdam (denumită în continuare „locuința”). La momentul preluării locuinței, acesta nu s-a înregistrat la Waternet – o întreprindere care, în temeiul Legii privind apa potabilă, are competență exclusivă în ceea ce privește furnizarea apei potabile prin intermediul conductelor în municipalitatea Amsterdam – ca locatar nou, iar fostul locatar nu și-a declarat plecarea. Waternet furniza apă potabilă la această adresă.
- 3 Facturile privind furnizarea apei potabile pentru perioada până la 1 ianuarie 2014 au fost plătite de fostul ocupant al locuinței.
- 4 La 12 noiembrie 2014, Waternet i-a trimis lui MG o așa-numită scrisoare de bun venit.
- 5 Începând cu 18 noiembrie 2014, Waternet i-a trimis lui MG facturi privind furnizarea apei potabile pentru perioada începând cu 1 ianuarie 2014.
- 6 MG nu a plătit facturile trimise de Waternet pentru perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2014 și 18 noiembrie 2016.
- 7 Waternet a formulat o acțiune împotriva lui MG în fața Kantonrechter de pe lângă Rechtbank Amsterdam, prin care solicita, în primul rând, plata apei potabile furnizate. Kantonrechter a respins această acțiune prin hotărârea din 4 noiembrie 2016.
- 8 În aceste condiții, Waternet a declarat apel împotriva respectivei hotărâri la Gerechtshof Amsterdam. Waternet a solicitat anularea hotărârii din 4 noiembrie 2016 și obligarea lui MG la plata sumei de 283,79 euro, majorată cu dobânzile legale și a costurilor de recuperare aferente consumului de apă din perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2014 și 18 noiembrie 2016. Printr-o hotărâre din 10 aprilie 2018, Gerechtshof Amsterdam a confirmat această hotărâre.
- 9 Prin urmare, Waternet a declarat recurs la Hoge Raad der Nederlanden (denumită în continuare „instanța de trimitere”).

Principalele argumente ale părților din litigiul principal

- 10 În esență, MG pretinde că nu ar fi încheiat niciun contract cu Waternet și că aceasta i-ar fi furnizat apă potabilă, deși el nu ar fi solicitat acest lucru.
- 11 Waternet susține, în primul rând, că Gerechtshof Amsterdam ar fi apreciat în mod eronat noțiunea „furnizare nesolicitată” în sensul articolului 7:7 alineatul (2) (nou) din BW. O „furnizare nesolicitată” nu ar exista atunci când consumatorul, despre care se presupune că ar avea nevoie de apă pentru propria locuință, ar decide să preleve el însuși apă făcând uz de o obligație legală a furnizorului de apă privind racordarea și alimentarea. În orice caz, acest aspect ar fi valabil în Țările de Jos unde furnizorul de apă ar acționa în calitate de monopolist pe o piață a tarifelor reglementate și în absența forțelor de piață, excluzând, în principiu, posibilitatea existenței unei practici comerciale agresive. De asemenea, ar fi relevant faptul că furnizorul de apă nu are o posibilitate reală de a împiedica utilizarea apei. În plus, articolul 7:7 alineatul (2) (vechi) din BW nu ar fi aplicabil în cazul furnizării apei potabile și nu s-ar opune recunoașterii existenței unui contract privind consumul de apă potabilă.
- 12 În al doilea rând, Waternet pretinde că Gerechtshof Amsterdam ar fi considerat în mod eronat că între Waternet și MG nu s-ar fi încheiat niciun contract. Gerechtshof Amsterdam nu ar fi ținut seama de faptul că (i) MG ar fi știut că furnizarea apei potabile nu este gratuită, (ii) cu toate acestea, MG ar fi consumat apă potabilă, în mod sistematic, aproape patru ani, (iii) MG ar fi continuat să consume apă după primirea din partea Waternet a scrisorii de bun venit și a facturilor și a notificărilor ulterioare și, (iv) după obținerea unei autorizații judiciare de închidere a racordului de apă potabilă al locuinței, MG ar fi comunicat că ar dori totuși să încheie un contract cu Waternet.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

Întrebarea 1

- 13 Instanța de trimitere arată că ar trebui să verifice dacă practica comercială a Waternet este neloială, întrucât ar exista o furnizare nesolicitată de apă potabilă.
- 14 O asemenea furnizare ar fi interzisă în temeiul articolului 7:7 alineatul (2) (vechi) din BW, relevant pentru verificarea creanței Waternet pentru perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2014 și 12 iunie 2014 și în temeiul articolului 7:7 alineatul (2) (nou) din BW, relevant pentru verificarea creanței Waternet pentru perioada începând cu 13 iunie 2014. De asemenea, potrivit articolului 5 alineatul (5) și anexei I punctul 29 la Directiva 2005/29, articolului 9 din Directiva 97/7, precum și articolului 27 din Directiva 2011/83, furnizările nesolicitate ar fi interzise.
- 15 Furnizarea de apă potabilă în cauză ar prezenta următoarele caracteristici:

- 1) potrivit legii, Waternet ar fi competentă exclusiv și obligată să furnizeze apă potabilă prin intermediul conductelor de apă în cadrul zonei sale de aprovizionare;
  - 2) potrivit legii, Waternet ar fi obligată să facă o ofertă privind racordarea la alimentarea publică cu apă potabilă și furnizarea apei potabile persoanelor care solicită acest lucru;
  - 3) Waternet ar fi păstrat racordul existent al locuinței lui MG la alimentarea publică cu apă potabilă. Astfel, în conductele de apă din locuința respectivă ar fi existat în continuare presiune și MG ar fi putut preleva apă dacă ar fi dorit acest lucru, chiar și după ce ar fi comunicat că nu dorea să încheie un contract privind furnizarea apei potabile și
  - 4) pentru apa potabilă prelevată de MG, Waternet ar fi facturat tarife reglementate prin lege.
- 16 Instanța de trimitere arată că, potrivit concluziei sale preliminare, ar trebui să se răspundă negativ la chestiunea privind existența unei furnizări nesolicitate de apă potabilă. Astfel, practica comercială a Waternet nu ar afecta în mod direct interesul economic al consumatorului mediu și nu ar restrânge libertatea de acțiune a acestuia în legătură cu prelevarea apei potabile. De asemenea, nici interesele economice ale concurenților legitimi nu ar fi afectate în mod indirect de Waternet, întrucât în legătură cu furnizarea apei potabile în Țările de Jos nu ar exista o acțiune liberă a forțelor de piață și nici concurență. Prin urmare, furnizarea în cauză nu ar constitui o practică comercială care ar trebui interzisă în sensul Directivei 2005/29.
- 17 Prezenta cauză s-ar îndepărta în privința unor aspecte esențiale de cazul care ar fi condus la pronunțarea Hotărârii din 13 septembrie 2018, Wind Tre și Vodafone Italia (C-54/17 și C-55/17, EU:C:2018:710) privind interpretarea noțiunii „vânzare nesolicitată”. Astfel, consumatorul neerlandez nu ar beneficia de libertate de alegere în ceea ce privește furnizorul de apă potabilă, nu ar fi facturate costuri decât atunci când consumatorul ar întreprinde o acțiune activă și conștientă, iar consumatorul neerlandez mediu ar fi conștient de faptul că furnizarea apei potabile ar implica costuri. În consecință, această jurisprudență a Curții nu ar fi relevantă în prezenta cauză.

Întrebarea 2

- 18 Instanța de trimitere solicită, de asemenea, să se stabilească dacă dispozițiile directivelor citate anterior se opun încheierii unui contract între Waternet și MG.
- 19 MG ar fi știut că furnizarea apei potabile implică costuri; cu toate acestea, el a consumat apă, în mod sistematic, aproape patru ani, a continuat să consume apă după primirea scrisorii de bun venit din partea Waternet și a facturilor și a notificărilor ulterioare și, după ce ar fi obținut o autorizație judiciară de închidere

a racordului de apă potabilă al locuinței, ar fi comunicat că ar dori totuși să încheie un contract cu Waternet.

DOCUMENT DE LUCRU